משנה · מחברי זמננו · שערי תורת בבל · סדר טהרות

שערי תורת בבל על משנה עוקצים

רבי זאב וולף רבינוביץ'

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

שערי תורת בבל על משנה עוקצים

רבי זאב וולף רבינוביץ'

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/שערי-תורת-בבל-על-משנה-עוקצים/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ג 4
משנה ה 4
משנה יב 4

פרק ג

משנה ה

(פ"ג מ"ה ר"ש) **ד"ה אף הם וכו' מסיים בה וא"ר יוחנן נמנו וגמרו שאין נקחין בכסף מעשר ואין מטמאין וכו'**.—עי' מ"ש בנדה שם (נא ב).

משנה יב

(פ"ג מי"ב) **א"ר שמעון בן חלפתא לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום וכו'**.—להבין שייכות מאמר זה לסוף סדר טהרות נאמר ע"פ מה שנודע, שמצוות התורה מחולקות לשני סוגים: א) שכליות או נימוסיות, ב) חוקיות או שמעיות. השכליות הן כל המצות שבין אדם לחבירו, עשה ול"ת, כגון המשפט והצדקה ואהבת רֵעַ והחזקת ידי עני ושלא לגזול ולא לגנוב ולא לעשוק והרבה כיוצא בהן, ובכלל זה איסור הניאוף[1], שלולא קיום מצות הללו לא נתקיים העולם, כי איש את רעהו חיים בלעו. ומצוות אלה הן חוק לכל אומות הישוב ובכל הארצות. ועליהן אמרו בעירובין (ק ע"ב): "אלמלי לא ניתנה תורה היינו למדים צניעות מחתול וגזל מנמלה ועריות מיונה", כי גם שכל האדם יבינן ויסכים עליהן. אבל המצות החוקיות הן מצות, ששכלו של אדם אינו עומד עליהן כגון תפילין, מזוזה, עריות של שאר בשר, מאכלות אסורות, הטהרות והטומאות. ומצוות הללו אינן נוהגות בשאר האומות. והנה העובר על המצוות השכליות ענשו קשה יותר מזה שעובר על החוקיות (וכ"ש בקידושין מ ע"א, ע"ש). והטעם מובן מאליו, שהעובר על החוקיות הוא חוטא למקום ואינו אלא רע לשמים; אבל העובר על השכליות חטאתו בכפלים[2], חוטא למקום וחוטא לחבירו, והוא "רע לשמים ורע לבריות". ופעמים שיש בו חילול השם, וכענין שאמרו ביומא (פו א): "מי שקורא ושונה ומשמש ת"ח ואין משאו ומתנו באמונה וכו' - מה הבריות אומרים עליו? 'אוי לו לפלוני שלמד תורה, אוי לו לרבו שלמדו תורה. פלוני שלמד תורה ראו כמה מקולקלין מעשיו וכמה מכוערין דרכיו ועליו הכתוב אומר באמור להם עם ה' אלה ומארצו יצאו'".

[1] פי' של אשת איש, אבל עריות דשאר בשר הן מהמצות החוקיות, כ"ש ביומא סז ב (ע"ש).

[2] ועי' מדרש איכ"ר ספ"א "חטאו בכפלים ולקו בכפלים ומתנחמים בכפלים". וענין זה שחטאו בעבירות שבין אדם לחבירו (עי' יומא ט ב), ולקו כפלים מדה במדה, ע"י שמים וע"י אדם, וכענין שאמר דוד "נפלה נא ביד ה' וביד אדם אל אפולה" (ש"ב כד יד), ועי' ת"כ בחקותי: ורדו בכם שונאיכם שאיני מעמיד עליכם אלא מכם ובכם שבשעה שאומות העולם עומדים על ישראל אינם מבקשים אלא מה שבגלוי שנאמר "והיה אם זרע ישראל ועלה מדין ועמלק ובני קדם ועלו עליו ויחנו עליהם וישחיתו את יבול הארץ עד בואך עזה ולא ישאירו מחיה בישראל ושור ושה". אבל בשעה שאעמיד עליכם בכם ומכם הם מחפשים אחר מטמוניות שלכם שנאמר ואשר אכלו שאר עמי. (ועי' יומא יח א: אי בר אחתיך דילא הוי חזי בשוקא קמיה לא תחלוף, ועי' רש"י שם). ומתנחמים בכפלים היינו שנשוב לארצנו ועוד נמשול על שונאינו וגם תמלא הארץ דעה לימות המשיח ועוה"ב.